

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ "เบญจมิตรวิชาการ" ครั้งที่ 10

The 10thBENJAMITRA Network National and International Conference

การดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

บำรุงเกียรติ ขาวสวย

คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท – เชียงใหม่, โรงเรียนบ้านแม่ขี ,krubamrungkiat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 8 คน ครูผู้สอน 59 คน และศึกษานิเทศก์ 2 คน รวม 69 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานพื้นฐานระดับโรงเรียน ด้านครูผู้สอน ด้านนักเรียน และด้านการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามลำดับ

ปัญหา คือ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมน้อยเกินไป บุคลากรไม่เพียงพอ การดำเนินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมยังไม่สม่ำเสมอ ขาดการเตรียมพร้อมสื่อการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม มีการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างสม่ำเสมอ จัดสรรบุคลากรครูเพิ่มสำหรับโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น ควรเพิ่มการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างสม่ำเสมอ และจัดกิจกรรมกระตุ้นการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในช่วงก่อนและหลังกิจกรรมการเรียนการสอน

คำสำคัญ : การดำเนินงาน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลัก ในการพัฒนาสังคมให้มีความก้าวหน้า สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบ เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนา การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,2560: 8) [1]

ทิศทางการพัฒนาของโลกในช่วง 15 ปีต่อจากนี้ เป้าประสงค์ที่สำคัญของ SDGs (Sustainable Development Goals)2030 คือการสร้างหลักประกันทางการศึกษาที่มีคุณภาพ เสมอภาคและเท่าเทียม สำหรับเด็กทุกคนในทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยถึงอุดมศึกษา เพิ่มจำนวนครูที่มี คุณภาพ เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานและการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งจัดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสุข และการเป็นพลเมืองของโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 10) [2]

ผลการพัฒนาการศึกษาของไทยในช่วงปี 2552-2559 พบว่าโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษายังมีความเหลื่อมล้ำ ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ในการจัดบริการภาครัฐที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในด้านการศึกษา จากการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ ยังมีโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินจำนวนมาก จากการที่รัฐต้องรับผิดชอบการจัดการศึกษาด้วยทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาส่วนใหญ่เป็นงบบุคลากรซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายประจำ ทำให้งบประมาณสำหรับการพัฒนา คุณภาพการศึกษามีน้อย จำนวนสถานศึกษาที่มีมาก โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในเขตเมืองและชนบท ทั้งสถานศึกษาของรัฐและเอกชนมีความแตกต่างกันมากขึ้น นอกจากนี้นโยบายเรียนฟรี 15 ปีและการกำหนดให้การศึกษา ขั้นพื้นฐานเป็นบริการให้เปล่าโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตามสิทธิที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้รัฐต้องใช้งบประมาณเพื่อการศึกษาค่อนข้างสูง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,2560:12) [3]

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชญาณทัศน์ ในด้านการศึกษาและประโยชน์ของการสื่อสารผ่านดาวเทียม ในการใช้เพื่อการศึกษาของไทย สามารถ แก้ไขปัญหาในการเข้าถึงการศึกษาของประชาชนชาวไทยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งชนบททุรกันดาร และห่างไกลความเจริญ ซึ่งขาดโอกาสในการศึกษาหาความรู้ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวยังขาดแคลน ครูผู้สอน และอุปกรณ์การเรียนที่ส่งเสริมต่อการเรียน และการศึกษาของเด็กและเยาวชน อันจะส่งผล ระยะเวลาต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ความสามารถ มีสติปัญญาในการเฝ้าระวังความคิด และการกระทำอย่างมีเหตุผล และมีคุณภาพชีวิต ที่ดีขึ้น เพื่อที่จะมาเป็นกำลังหลักสำคัญในการ ร่วมมือกันพัฒนาประเทศไทยที่มีความก้าวหน้าไปในเบื้องหน้า ดังพระราชดำริตอนหนึ่งเกี่ยวกับ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม “...ส่วนที่ได้กล่าวถึงการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมนี้ ก็เป็นโครงการ ที่มาหนูนุญมีวิชาประชาชนเคราะห์เหมือนกันเพราะว่าถ้าประชาชนมีความรู้ ก็หมายความว่าเด็กก็สามารถที่จะเรียนวิชาการต่างๆ ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ ทั้งด้านภาษาได้ดี ก็สามารถที่จะดำรงชีวิตได้ ได้ดี ได้ดีมาก นอกจากนั้นโรงเรียน ที่รายการของการศึกษาทางดาวเทียมนี้ ก็ได้พยายามที่จะให้นักเรียนมีความรู้ทาง จริยธรรมด้วย ซึ่งปัจจุบันนี้ก็กันว่า เยาวชนมักจะไม่ค่อยมีจริยธรรม ไม่ค่อยมี ความดี เลยทำให้เกิดความเดือดร้อนทั่วประเทศ เกิดปัญหาต่างๆ เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด เกี่ยวข้องกับการรุนแรง ความรุนแรงต่างๆ ฉะนั้นการสอนของโครงการ การศึกษาทางดาวเทียมนี้ ก็จะทำให้ราษฎรของประเทศชาติ มีคุณสมบัติมีคุณภาพดีขึ้น...” (ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล, 2559: 1-2) [4]

ปัจจุบันนี้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ได้มีการเปลี่ยนแปลงการ ดำเนินงานเป็น New DLTV โดยระบบการทำงานออกเป็น 2 ส่วน กลางทาง และปลายทาง โดยการถ่ายทอดการเรียนการสอนและ วิชาชีพผ่านทางโทรทัศน์ 15 ช่อง สัญญาณ ตลอด 24 ชั่วโมง เป็นประจำทุกวันจากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้น และครูสอนไม่ตรงวิชาเอก โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก และตั้งอยู่ในชนบทห่างไกลที่มีเป็นจำนวนมากให้สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็นอยู่ในภูมิภาคใดของประเทศไทยได้รับการศึกษาพระราชนิพนธ์เหมือนกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มอบหมายให้ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) สนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี 2557 (สมเกียรติ สรรคพงษ์,2559:1-2) [5]

การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการมีปัญหาในเรื่องของการสื่อสารและการคมนาคมที่ไม่สามารถเข้าถึงได้สะดวกซึ่งส่งผลให้ยังมีผู้ไม่รู้หนังสือและขาดโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในเรื่องการสื่อสารทางเดียวจากโรงเรียนต้นทางซึ่งทำให้บางครั้งนักเรียนยังไม่เข้าใจเนื้อหาบางช่วงซึ่งครูปลายทางต้องคอยสอนเสริมเพิ่มเติมหรือใช้เทคนิคกระบวนการจัดการศึกษาที่หลากหลายให้กับนักเรียนภายในชั้นเรียน ครูประจำชั้นของโรงเรียนปลายทางยังไม่มีวิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อสรุปเพิ่มเติมเนื้อหาบทเรียนเนื่องจากนักเรียนจากโรงเรียนต้นทางเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ชัดเจน (สมพงษ์ รักประชา และพงษ์ศักดิ์ คำมะณี (2562 เมษายน 10) [6]

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา 8 คน ครูผู้สอน 59 คน ในโรงเรียนขนาดเล็กอำเภอไชยปราการ และศึกษานิเทศก์ 2 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 8 โรงเรียน รวม 69 คน ของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
 - 2.2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
 - 2.2.1 ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร วิทยุฯ แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา และรายละเอียดวัตถุประสงค์ของกรวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

วิธีการวิจัย (ต่อ)

- 2.2.2 นำแบบสอบถามฉบับร่าง ที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้มีความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือ แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) โดยพิจารณาข้อที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 เป็นต้นไป
- 2.2.3 นำแบบสอบถามที่จัดทำสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ของสถานศึกษาในอำเภอฝาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
- 2.2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธี Cronbach's Alpha Coefficient ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเตรียมส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
3. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 4.1 วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวนตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ เสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
 - 4.2 วิเคราะห์การดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายด้านเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายแล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (บุณชม ศรีสอดต, 2556 : 121) [9]
 - 4.3 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่เสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
 - 4.4 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

การดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	การดำเนินงาน		แปลผล
	μ	σ	
1.ด้านการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา			
ประถมศึกษา	4.04	0.87	มาก
2.ด้านการดำเนินงานพื้นฐานระดับโรงเรียน	4.08	0.70	มาก
3.ด้านผู้บริหารสถานศึกษา	4.09	0.66	มาก
4.ด้านครูผู้สอน	4.06	0.76	มาก
5.ด้านนักเรียน	4.05	0.70	มาก
โดยรวม	4.06	0.71	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.09$) รองลงมา ด้านการดำเนินงานพื้นฐานระดับโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.08$) ด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.06$) ด้านนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.05$) และด้านการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.04$) ตามลำดับ

ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมน้อยเกินไป ($f=27$) ด้านการดำเนินงานพื้นฐานระดับโรงเรียน คือ โรงเรียนมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการควบคุมดูแลการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ($f=20$) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมยังไม่สม่ำเสมอ ($f=22$) ด้านครูผู้สอน คือ ครูผู้สอนขาดการเตรียมพร้อมสื่อการเรียนการสอน ($f=30$) ด้านนักเรียน คือ นักเรียนเบื่อหน่ายการเรียนทางโทรทัศน์เป็นเวลานาน ($f=29$)

ข้อเสนอแนะการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างสม่ำเสมอ ($f=27$) ด้านการดำเนินงานพื้นฐานระดับโรงเรียน คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาควรหาแนวทางในการจัดสรรบุคลากรครูเพิ่มสำหรับโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น ($f=20$) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมยังไม่สม่ำเสมอ($f=22$) ด้านครูผู้สอน คือ ครูไม่เตรียมการสอนล่วงหน้า ทั้งสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ใบบงาน และกิจกรรมเสริม ($f=30$)ด้านนักเรียน คือ ครูควรจัดกิจกรรมกระตุ้นการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในช่วงก่อนและหลังกิจกรรมการเรียนการสอน ($f=29$)

วิธีการวิจัย

การดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการผู้บริหารสถานศึกษา รองลงมา ด้านการดำเนินงานพื้นฐานระดับโรงเรียน ด้านครูผู้สอน ด้านนักเรียน และด้านการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามลำดับ

ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 คือ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมน้อยเกินไป โรงเรียนมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการควบคุมดูแลการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม การนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมยังไม่สม่ำเสมอ ครูผู้สอนขาดการเตรียมพร้อมสื่อการเรียนการสอน นักเรียนเบื่อหน่ายการเรียนทางโทรทัศน์เป็นเวลานาน

ข้อเสนอแนะการดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 คือ ด้านการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คือ ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างสม่ำเสมอ ควรหาแนวทางในการจัดสรรบุคลากรครูเพิ่มสำหรับโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมยังไม่สม่ำเสมอ ควรให้ครูจัดเตรียมการสอนล่วงหน้า ทั้งสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ใบบงานและกิจกรรมเสริม และควรให้ครูจัดกิจกรรมกระตุ้นการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในช่วงก่อนและหลังกิจกรรมการเรียนการสอน